

Antaget
2007-04-22

Senast reviderat
2018-04-21-
2018-04-22

JAK

MEDLEMSBANK

REGLEMENTE

Innehållsförteckning

1	STYRANDE DOKUMENT.....	3
1.1	INTERNA ÖVERGRIPANDE STYRDOKUMENT.....	3
2	IDENTITET	4
2.1	JAK MEDLEMSBANK.....	4
3	VÄRDEGRUND.....	4
4	ETISK EKONOMI	5
4.1	RÄNTA ENLIGT JAK	6
5	VERKSAMHETSINRIKTNING.....	6
5.1	VÅR INRIKTNING ÄR ATT SOM IDÉBUREN RÖRELSE	6
5.2	VÅR INRIKTNING ÄR ATT SOM BANK.....	6
6	MEDLEMSDEMOKRATI	7
6.1	STÄMMA.....	7
6.2	NOMINERINGAR.....	7
7	UPPDRAGSBESKRIVNINGAR.....	8
7.1	JAK MEDLEMSBANKS STYRELSE	8
7.2	VALBEREDNINGEN.....	9
7.3	ETIKRÅDET	11
7.4	LEKMANNAREVISORN.....	12
7.5	NOMINERINGSKOMMITTÉN	13
8	SEKRETESSBESTÄMMELSER	14
9	BESTÄMMELSER OM JÄV OCH INTRESSEKONFLIKTER	14
10	REGLER FÖR ARVODEN OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR FÖR RIKSFÖRTROENDEVALDA	15
10.1	REGLER FÖR KOSTNADSERSÄTTNINGAR FÖR AV STÄMMAN UTSEDDA FÖRTROENDEVALDA.....	15
10.2	REGLER FÖR ARVODEN OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR VID LOKALT ARBETE.....	15

1 Styrande dokument

1.1 INTERNA ÖVERGRIPANDE STYRDOKUMENT

Föreningens ändamål och grundläggande regelverk uttrycks i *stadgar* som beslutas av föreningsstämman. Stadgarna är det formella fundamentet för JAK Medlemsbank. Beslut om ändringar av föreningens stadgar ska ske i enlighet med gällande föreningslag, f.n. 7 kap §§ 14-16 i Lag (1995:1570) om medlemsbanker.

Reglementet uttrycker vad JAK är och står för, samt beskriver utöver stadgarna de viktigaste funktionerna och regelverken inom JAK. Grunden för verksamheten i JAK beskrivs i Identitet, Värdegrund, Etisk ekonomi och Verksamhetsinriktning. Dessa delar ska ses som styrande för den långsiktiga planeringen av bankens arbete. Beslut om ändringar i kapitel 2-5 sker på årsstämman med stöd av minst $\frac{3}{4}$ majoritet.

Styrelsen har det löpande övergripande ansvaret för verksamheten i JAK Medlemsbank och styr bland annat genom mål och budget, verksamhetsriktlinjer, strategier och JAK Medlemsbanks fastställda riskaptit. Dessa styrdokument behandlas löpande och fastställs minst årligen.

2 Identitet

2.1 JAK MEDLEMSBANK

- startade 1965 som Jord Arbeta Kapital – riksförening för ekonomisk frigörelse, med danska J.A.K. som förebild.
- har sitt namn efter de tre faktorer vars samverkan ligger till grund för all produktion; Jord, Arbeta och Kapital.
- är en öppen, demokratisk organisation som ägs och styrs av medlemmarna med föreningsstämman som högsta beslutande organ.
- blev 1993 ekonomisk förening och är sedan 1998 bank med oktroj och insättningsgaranti.
- är en viktig del av den folkrörelse som vill ändra villkoren i ekonomin, både lokalt och internationellt.
- utgör forum för debatt, utveckling och folkbildning inom räntefri, rättvis och uthållig ekonomi.
- är genom att bedriva kooperativ bankverksamhet ett exempel på väl fungerande finansieringssystem med samarbete som grund i stället för konkurrens.
- är rikstäckande och leds av en styrelse, som samordnar verksamheten.
- är partipolitiskt och religiöst obunden.

3 Värdegrund

JAK Medlemsbank har sin utgångspunkt i etiska värderingar. Dessa uttrycks i denna värdegrund och ska genomsyra organisationen och dess verksamhet.

Helhetssyn

Vi anser att

- människor ska mötas som fria, jämlika och jämställda individer. Vi tror på mångfald och solidarisk samverkan.
- hållbara ekonomiska relationer är möjliga.
- etiska avvägningar och gemensam nytta ska vara mer vägledande än egoistiska vinstmotiv.
- att ett långsiktigt perspektiv är grundläggande för att åstadkomma en god utveckling.

Ekologi

Vi anser att

- ekonomin ska anpassas till kraven på ekologisk uthållighet.
- försörjning och hushållning ska ordnas på ett sådant sätt att ekosystemen inte äventyras. Därför tar vi ställning mot jakten på ständig tillväxt.
- räntefri finansiering främjar hållbara investeringar medan räntekonomin bidrar till en utarmning av jordens resurser, eftersom dess avkastningskrav är frikopplat från reala värden.

Rättvisa

Vi anser att

- ekonomin ska motverka klyftor mellan fattiga och rika.
- räntesystemet är orättvist eftersom det omfördelar pengar från dem som har lite till dem som har mycket.
- ekonomiska relationer ska präglas av rättvisa och hushållning – inte av ocker, övertro på tillväxt eller av att tjäna pengar på pengar.

Demokrati

Vi anser att

- en rättvis ekonomi förutsätter en demokrati där allas åsikter och meningar kan göra sig gällande med samma tyngd.
- alla ska ha tillgång till den information som behövs för att kunna delta i beslutsfattandet.
- debatt och samtal med respekt för skilda synsätt ska stimuleras.

Lokalt och globalt

Vi anser att

- sunda lokala ekonomier är grunden för en sund globalisering.
- pengar främst ska inriktas på att användas lokalt där människorna är och för reella behov.

Ekonomisk frigörelse

Vi anser att

- pengar ska brukas som ett bytesmedel som underlättar samverkan och utbyte av varor och tjänster, inte användas för spekulation.
- fördyrande kostnader för en vara, orsakade av räntor och särskilt med flera skuldsatta produktionsled, ska undvikas.
- pengarnas viktigaste funktion är att åstadkomma ekonomisk frigörelse för enskilda och för samhället.
- JAK Medlemsbank är ett av verktygen för förverkligandet av denna ekonomiska frigörelse.

4 Etisk ekonomi

Här beskrivs vad JAK Medlemsbank menar med ränta och de villkor vi eftersträvar för hållbara ekonomiska samarbeten.

Vi anser att ekonomiska mellanhavanden, för att uppfylla god etik, ska:

- ske på villkor som inte medför ett tärande på medmänniskor eller naturresurser.
- undvika att pengar förs från dem med kapitalbehov till dem med kapital, eller på annat sätt bidrar till snedfördelning av ägande.
- ske genom överenskommelser på frivillig grund och vara överblickbara, med hög grad av öppenhet och ömsesidighet.
- villkoren för en ekonomisk förbindelse inte för någon part ensidigt ändras under en avtalsperiod.
- undvika vinstutdelning till ägare av kreditförmedlingen.
- undvika spekulation i syfte att ge inkomster som uppkommer genom någon annan människas arbete.
- undvika betalning som utgör kompensation för risk, såvida den inte sker för att täcka verkliga och rimligt stora kostnader för faktiska förluster.
- vid lån undvika kompensation med generell deflation eller inflation som motiv.
- innebära vinst- och förlustdelning endast om det sker genom aktivt och nära ägande (arbete).
- finansiera endast sådant som inte är förknippat med kriminalitet, oseriösa affärsmetoder eller bryter mot demokratiska metoder eller mot de mänskliga rättigheterna enligt FN:s definition.

4.1 RÄNTA ENLIGT JAK

JAK Medlemsbank verkar för ett samhälle utan ränta. Med vår bankverksamhet vill vi uppnå gemensam nytta, långsiktig hållbarhet och större rättvisa.

Vi använder Konsumentkreditlagens terminologi avseende ränta och avgifter. JAKs *egen* definition av ränta innebär att vi betraktar all betalning för sparande och lån *utöver* vad som motsvarar de verkliga och skäliga kostnaderna som låneverksamheten medför för långgivaren, som ränta.

I JAK Medlemsbank tar inte medlemmarna ränta av varandra. Detta innebär att ränta och avgifter, som inkluderar överskott för att garantera långsiktighet och täckning av kreditförluster, anpassas efter självkostnadsprincipen så att de inte medför omfördelning av ägande och vinst ges inte till ägarna.

Enligt Konsumentkreditlagen anges effektiv ränta för varje lån, där ränta och kostnader för lånet ingår.

5 Verksamhetsinriktning

5.1 VÅR INRIKTNING ÄR ATT SOM IDÉBUREN RÖRELSE

- arbeta för ekonomisk frigörelse för enskilda och för samhället i sin helhet.
- sprida kunskap om röntans negativa effekter för människa och miljö.
- synliggöra den starka kopplingen mellan ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- bedriva en folkbildningsverksamhet genom ideella Informatörer och lokalavdelningar.
- bredda och fördjupa diskussionen om hållbar ekonomi utan ränta.
- vara en medvetet lärande organisation.
- granska nya idéer och lösningar på penningpolitiska och sociala problem.
- delta i den pågående samhällsdebatten när det gäller frågor kring ekonomi och pengar.
- delta i utvecklingen av lokala finansiella infrastrukturer.
- verka för att kontanter bibehålls som en del i samhällets ekonomiska infrastruktur.
- verka för ett minskat beroende av privata banker som är så stora att de hotar samhällsekonomin, bland annat genom att systemhotande banker delas upp i flera mindre banker.
- arbeta internationellt för att sprida JAKs idéer om rättvis ekonomi.
- utveckla metoder som underlättar delaktighet, demokratiskt medinflytande och beslutsfattande inom föreningen.
- verka för en levande diskussion som främjar medlemmarnas delaktighet och engagemang.
- stärka och utveckla det lokala engagemanget.
- sträva efter att alla medlemmar har tillgång till den information de önskar.
- sträva efter att öka i medlemsantal, ekonomisk omsättning och samhällelig betydelse, till dess att JAKs idé omfattas och praktiseras lika mycket utanför JAK som inom.
- ge ut medlemstidningen Grus & Guld.
- främja idéutveckling med lokal förankring.
- samarbeta med andra organisationer och företag som delar vår värdegrund.
- vara radikal i sin bokstavliga betydelse; genom att söka roten till felaktigheter inom intresseområdet ekonomi och pengar.

5.2 VÅR INRIKTNING ÄR ATT SOM BANK

- erbjuda en bankverksamhet baserad på ett uthålligt ekonomiskt system i balans, som praktisk tillämpning av vår idé.

- ge medlemmar möjlighet att placera sina pengar utan ränta.
- medverka till en sund syn på privatekonomi.
- sköta drift och utveckling kostnadseffektivt och lönsamt med utrymme för både en hög soliditet och en bred informationsverksamhet om föreningens idéer.
- verka för sparformer som ger möjlighet att spara riktat till och stödja lämpliga projekt.
- fungera som en internet- och telefonbank med huvudkontoret i Skövde.
- göra det möjligt för medlemmarna att ha JAK som sin huvudbank där medlemmen kan nyttja de viktigaste banktjänsterna.
- vara det självklara bankalternativet för våra syskonorganisationer.
- aktivt utveckla nya former av banktjänster och finansieringslösningar, med sikte på att pengarna placeras lokalt och reallt.

6 Medlemsdemokrati

6.1 STÄMMA

Regler för stämmans genomförande finns i stadgarna §§ 14-15. Stämmohandlingar – dagordning, årsredovisning, revisionsberättelser, förslag från styrelsen, motioner samt valberedningens förslag – skall på begäran från medlem skickas till av medlemmen angiven e-postadress i samband med att kallelse sker.

6.2 NOMINERINGAR

Direkt efter att föreningsstämman är avslutad påbörjas nomineringsperioden. Alla medlemmar har rätt att nominera kandidater till nomineringskommitté, styrelse, valberedning, revisorer och etikråd. För att en nominering ska vara giltig måste följande kriterier vara uppfyllda:

1. Den nominerade måste vara medlem och vara myndig.
2. Den nominerade måste vara tillfrågad för det uppdrag hen nominerats till.
3. En presentation av den nominerade ska lämnas tillsammans med nomineringen.

Samtliga nomineringar utom nomineringar till nomineringskommitté ska lämnas senast den 1 februari för att behandlas innevarande år.

Nomineringar till valberedning och nomineringskommitté

Den som nominerats till valberedningen ska även uppfylla de krav som ställs på valberedningen, se kap. 7.5

Nomineringskommittén. Därför bör den nominerade ha tagit del av både uppdragsbeskrivning och arbetsordningen för valberedningen. Presentationen av den nominerade ska innehålla uppgifter som visar att hen uppfyller de krav som listas i ovannämnda stycke.

Nomineringar till valberedningen lämnas till nomineringskommittén.

Nomineringskommittén hanterar även nomineringar till nomineringskommittén i enlighet med kap. 7.5

Nomineringskommittén.

Nomineringar till styrelse, lekmannarevisor och etikråd

Nomineringar till styrelse, lekmannarevisor och etikråd lämnas till valberedningen som hanterar dem i enlighet med kap. 7.2, Valberedningen.

7 Uppdragsbeskrivningar

Alla förtroendevalda åtar sig att följa bankens stadgar, arbetsordning/reglemente och andra av stämman fastställda regler som rör uppdraget.

7.1 JAK MEDLEMSBANKS STYRELSE

Ställning och syfte

Styrelsen är medlemsbankens högsta förvaltningsorgan under stämman. Den svarar för medlemsbankens organisation och förvaltning av dess angelägenheter. Styrelsen består av förtroendevalda som tillsätts av stämman, tillsammans med vd, i förekommande fall ställföreträdande vd, samt personalrepresentanter.

Grundläggande kompetenskrav för styrelsen och dess ledamöter anges i uppdragsbeskrivningen för JAK Medlemsbanks valberedning nedan.

Uppgifter

Styrelsen ska verkställa stämmans beslut och har till sitt förfogande ett kontor under ledning av den verkställande direktören. Huvudkontoret är förlagt till Skövde, men styrelsen kan även etablera ett eller flera regionkontor. Efter begäran från medlemmar kan styrelsen besluta att inrätta lokalavdelning.

Styrelsen och vd företräder JAK Medlemsbank. Styrelsen utses av föreningsstämman och vd av styrelsen.

Föreningsstämman ska årligen granska styrelsens och vd:s förvaltning och ta ställning till beviljande av ansvarsfrihet. Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid om ledamoten själv eller stämman begär det, liksom vd:s om vd själv eller styrelsen begär det. Styrelsen uppträder aldrig själv verkställande, utan agerar genom uppdrag till vd.

Styrelsen ska ta hänsyn till vad som vid varje tid är möjligt att åstadkomma och vilka resurser som står till förfogande.

Styrelsen ska ta fram en egen arbetsordning där det ska beskrivas hur man planerar att genomföra sitt arbete under året. Styrelsen ska årligen göra arbetsordningen tillgänglig för medlemmarna, samt bereda möjlighet för övriga grupper av förtroendevalda att informera medlemmarna om sina arbetsordningar.

Ansvar och befogenheter

Styrelsen ska behandla övergripande och långsiktiga frågor av icke löpande natur samt frågor av ovanlig beskaffenhet eller av stor betydelse i övrigt, och således icke sådana som utgör löpande förvaltning och därmed enligt lag ingår i vd:s behörighet, eller som i övrigt tillhör vd:s ansvarsområde enligt JAK Medlemsbanks stadgar, riktlinjer och instruktioner eller styrelsens delegeringsbeslut.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för föreningens organisation och förvaltningen av dess angelägenheter där sparlånesystemet ingår. Innebörden av styrelsens ansvar följer bland annat av den associationsrättsliga och näringsrättsliga lagstiftning som banken lyder under.

Väsentliga förändringar som avser verksamhet och administration beslutas av styrelsen. I övrigt är styrelsen skyldig att följa gällande regelverk.

Styrelsen ska fastställa mål och strategier för föreningens verksamhet och utvecklingsarbete, samt försäkra sig om att interna instruktioner för styrning och intern information fastställs för de viktigaste verksamhetsområdena. Detta ska göras i enlighet med vad som uttrycks om identitet, värdegrund, och verksamhetsinriktning i detta reglemente.

Antal ledamöter

Styrelsen ska bestå av minst sju och högst tretton ledamöter, inklusive ordförande. Därutöver kan personalrepresentanter med suppleanter ingå i styrelsen enligt Lag om styrelserepresentation för de privatanställda. (1987:1245). Vidare ingår enligt lag vd som ordinarie och ställföreträdande vd som suppleant i styrelsen.

Inom sig utser styrelsen vice ordförande. Suppleanterna för personalrepresentanter och vd kallas till varje möte och ska hålla sig uppdaterade. Suppleanter som ej tjänstgör har yttranderätt, men ej rösträtt.

Styrelsen kan utse ett arbetsutskott (styrelsens AU) där styrelsens ordförande, vice ordförande, personalrepresentant och verkställande direktör ingår. Styrelsens AU ser till att alla frågor är förberedda och genomarbetade innan de skickas ut till övriga ledamöter i styrelsen tillsammans med kallelsen.

Den som av stämman är vald till styrelseuppdrag har en mandatperiod på maximalt tre år och kan sitta högst nio år i följd. Därefter kan omval till förnyat styrelseuppdrag ske efter ett uppehåll av sex år.

Om situation skulle uppstå då ordförande under pågående mandatperiod inte kan fullfölja uppdraget, träder i första hand vice ordförande in. Skulle vice ordförande inte kunna åta sig uppdraget som ordförande, ska av styrelsen utsedd person i styrelsen träda in som ordförande fram till nästkommande årsstämma. Person som träder in som ordförande, erhåller för resten av perioden ordförandes arvode.

Samarbete med andra delar av JAK

Styrelsen ska, i möjligaste mån, finnas representerad på föreningens riksarrangemang.

Styrelsen ska även ha löpande kontakter med extern revisor, valberedning, Etikråd och lekmannarevisorer.

Förbereda och genomföra föreningsstämma

Styrelsen ansvarar för att förbereda och genomföra årlig föreningsstämma så att den tar de beslut som krävs av föreningen. På föreningsstämma ska styrelsen rapportera om händelser under det gångna verksamhetsåret samt avlägga rapport om uppdrag från tidigare års föreningsstämmor.

Styrelsen ska även ansvara för att motioner bereds och informera om planeringen för kommande års verksamhet och budget.

7.2 VALBEREDNINGEN

Ställning och syfte

Enligt stadgarna (§ 14-15) ska JAK Medlemsbank ha en valberedning som utses av föreningsstämman. Valberedningen är föreningsstämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor. Valberedningens ledamöter ska tillvarata medlemmarnas gemensamma intressen och får inte obehörigen röja vad som förekommit i valberedningsarbetet. Valberedningens arbete pågår under hela året från stämma till stämma i enlighet med sitt uppdrag enligt detta dokument. För själva arbetsprocessen utarbetar valberedningen en specifik arbetsordning.

Dokumentets beslutsordning

Uppdragsbeskrivningen ska fastställas, eller vid behov revideras, vid varje ordinarie föreningsstämma.

Valberedningens sammankallande ansvarar för att uppdragsbeskrivningen kommuniceras och tillämpas i valberedningens arbete.

Valberedningens sammansättning och beslutsförhet

Stämman ska välja en valberedning bestående av fyra till fem ledamöter, varav en väljs som sammankallande. Inom sig utser valberedningen en vice sammankallande. Ingen ersättare utses om ledamot i valberedningen lämnar sitt förtroendeuppdrag i förtid. Valberedningen måste dock bestå av minst tre ledamöter. Om antalet ledamöter skulle understiga tre ska ersättare utses av föreningsstämma eller av den som föreningsstämman därtill förordnar.

Uppgifter om namnen på aktuella ledamöter i valberedningen ska finnas på JAK Medlemsbanks hemsida.

Valberedningen ska sträva efter att fatta beslut i konsensus. Valberedningen är beslutsför då minst tre av ledamöterna är närvarande. För giltigt beslut krävs att det biträds av minst tre ledamöter. Vid lika röstetal har sammankallande ej utslagsröst.

Valberedningens uppdrag

Valberedningen ska till föreningsstämman lämna förslag till styrelseordförande, styrelseledamöter, etikråd samt lekmannarevisorer. Externrevisorerna upphandlas av JAK.

Valberedningen ska till stämman även lämna förslag till arvoden inklusive arvodesregler för alla riksförtroendevalda. Se även kap 9. Regler för arvoden och kostnadsersättningar.

På JAK Medlemsbanks webbplats ska uppgift lämnas om hur medlemmar kan lämna förslag på lämpliga kandidater till olika förtroendeposter.

Mångfaldspolicy

Vid nominering av styrelseledamöter ska valberedningen beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper för att bl.a. främja mångfald i styrelsen. Grundläggande kriterier är bland annat kön, utbildningsbakgrund och yrkeserfarenhet, geografisk spridning och att styrelsen som helhet är religiöst och politiskt obunden. Vidare bör diskrimineringslagstiftningens grunder beaktas genom att mångfald ses som positiv i fråga om könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Ovanstående kriterier bör vara vägledande för nomineringar även till övriga organ.

Styrelsens kompetens

I finansiella institut krävs att styrelsen ska kunna fatta välinformerade beslut. Följande erfarenhetskriterier och kompetensområden ska alltid beaktas vid framtagande av kravprofil för styrelseordförande och styrelseledamot i JAK Medlemsbank:

- JAKs ideologi
- Ledarskap
- Samarbetsförmåga
- Finansiella marknader
- Rättsliga ramar och krav (finansiella regelverk, lagar, föreskrifter)
- Strategisk planering och förståelse av en banks affärsstrategi eller affärsplan och hur den genomförs
- Riskhantering (att identifiera, bedöma, övervaka, kontrollera och mildra de huvudsakliga typer av risker som en bank utsätts eller kan komma att utsättas för)
- Bedömningar av bankers effektivitet och av förmågan att skapa effektiv styrning, övervakning och kontroll
- Tolkning av kreditinstituts finansiella information och identifiering av viktiga frågor på basis av denna information samt av lämpliga kontroller och åtgärder.

Utöver ovanstående kompetensområden kompletterar valberedningen kravprofilen med de specifika kompetensbehov som framkommit under valberedningens behovsanalys inför det aktuella valet.

Etikrådets kompetens

Etikrådet är ett unikt organ som syftar till att stärka JAKs etiska och ideologiska arbete. Följande erfarenhetskriterier och kompetensområden bör beaktas vid framtagande av nomineringar till etikrådet.

- JAKs ideologi

- Engagemang i föreningsliv
- Samarbetsförmåga
- Strategisk kompetens
- Konflikthantering
- Förståelse för JAKs bankverksamhet, affärsstrategi, riskhantering, rättsliga ramar och krav m.m.

Lekmannarevisorns kompetens

Lekmannarevisorns uppgift är att granska verksamheten så att den, ur ett medlemsperspektiv, bedrivs på ett ändamålsenligt och korrekt sätt. Följande erfarenhetskriterier och kompetensområden bör beaktas vid framtagande av nomineringar till lekmannarevisorer.

- JAKs ideologi och stadgar
- Förvaltningspråk
- Föreningsformalia
- Noggrannhet, analysförmåga, integritet
- Redovisningskompetens
- Förståelse för JAKs bankverksamhet, affärsstrategi, riskhantering, rättsliga ramar och krav m.m.

Presentation av valberedningens förslag

Valberedningens förslag på förtroendevalda och arvodesregler ska presenteras i stämmohandlingarna vid kallelse till föreningsstämma där sådana val ska äga rum.

Valberedningen ska närvara vid föreningsstämma för att presentera sitt samlade förslag till styrelse, etikråd, lekmannarevisorer och arvodesregler samt redogöra för sitt arbete under året.

Inför stämman i uppdragets slutskede genomförs en utvärdering och uppföljning av arbetet under året, samt vid behov en uppdatering av denna uppdragsbeskrivning. Slutsatser från detta delges stämman samt den nyvalda valberedningen.

7.3 ETIKRÅDET

Ställning och syfte

Etikrådet väljs av stämman för att, å medlemmarnas vägnar, bevaka JAKs verksamhet ur etisk synvinkel.

Uppgifter

Etikrådets arbete ska lyfta fram befintliga problemområden och förebygga uppkomsten av nya. Till skillnad från revisorerna bevakar Etikrådet inte primärt formella och juridiska aspekter utan sysslar företrädesvis med principfrågor där man kan komma i konflikt med god etik.

Arbetet ska bedrivas utifrån den grundsyn på rättvisa och solidaritet som JAK står för, som beskrivs i Reglementet. Etikrådets arbetssätt är att uppmärksamma och klargöra etiska dilemman, lämna råd och synpunkter samt främja samtal och reflektion.

Etikrådet ska ta fram en egen arbetsordning där det ska beskrivas hur man planerar att genomföra sitt arbete under året. Etikrådet ska årligen göra arbetsordningen tillgänglig för medlemmarna.

Ansvar och befogenheter

Etikrådet ansvarar för att identifiera och lyfta fram de etiska frågeställningar som är aktuella bland föreningens medlemmar, samt att initiera diskussions- och utbildningstillfällen kring dessa utifrån JAKs värdegrund och riktlinjerna för etik.

Etikrådet underlättar kommunikation och förebygger tvister. Vid behov kan Etikrådet hjälpa till och föreslå lösningar. Etikrådet kan självständigt ta upp ämnen att behandla.

Etikrådet förbinder sig till tystnadsplikt vad gäller information som kan skada enskild eller företag. De arbetsprotokoll som Etikrådet för är inte offentliga, utan endast till för Etikrådets interna bruk.

Avgränsningar av Etikrådets befogenheter

Klagomål gentemot anställda i banken eller missnöje i enskilda ärenden behandlas genom bankens sedvanliga klagomålshantering. Dessa kan Etikrådet informeras om och om och när de blivit en principiell etisk fråga kan Etikrådet välja att ta upp dem. Varje halvår tar Etikrådet del av en översiktlig sammanställning av inkomna klagomålsärenden.

Antal ledamöter

Etikrådet består av tre medlemmar som väljs av föreningsstämman. Varje ledamot har en mandatperiod på max tre år. Om en ledamot inte kan fullfölja sitt uppdrag kan de övriga två i samråd med valberedningen adjungera en ny tredje person för tiden fram till nästa stämma.

Samarbete med andra delar av JAK

Till Etikrådet kan medlemmar vända sig med önskemål om att en fråga tas upp.

- Förtroendevalda, ideellt engagerade och anställda kan dessutom vända sig till Etikrådet utifrån sin speciella funktion och efterfråga synpunkter från Etikrådet.
- Frågor kan även väckas av lokalavdelning.
- Stämman kan ge Etikrådet direkta uppdrag.
- Etikrådet nås via JAKs hemsida, e-post, brev, telefon och fysiska möten. På JAKs olika riksarrangemang medverkar ledamöterna i Etikrådet så långt det är möjligt.

När så behövs för Etikrådet frågor vidare till rätt instans, som kan vara t.ex. styrelsen, revisor, klagomålsansvarig, vd eller annan ansvarig.

Förberedelser inför föreningsstämma

Etikrådet sammanställer årligen en rapport om sina ärenden till stämman.

7.4 LEKMANNAREVISORN

Ställning och syfte

Lekmannarevisor utses, i enlighet med möjligheten som ges i lagen om medlemsbanker, med uppgift att granska verksamheten på uppdrag av stämman.

Uppgifter

Lekmannarevisorns uppgift är att granska verksamheten så att den, ur ett medlemsperspektiv, bedrivs på ett ändamålsenligt och korrekt sätt. Funktionen som lekmannarevisor får inte förväxlas med den uppgift som den auktoriserade revisorn har. Den auktoriserade revisorn, som också väljs av stämman, har till uppgift att granska bankens årsredovisning jämte räkenskaper och förvaltning enligt god revisionssed, samt lämna förslag till stämman i frågan om styrelsens ansvar.

Lekmannarevisorn ska ta fram en egen arbetsordning där det ska beskrivas hur man planerar att genomföra sitt arbete under året. Lekmannarevisorn ska årligen göra arbetsordningen tillgänglig för medlemmarna.

Ansvar och befogenheter

Kraven och förväntningarna på en lekmannarevisor finns närmare specificerade genom

- Medlemsbankens stadgar § 12 REVISION: "Stämman ska välja minst en och högst två ordinarie revisorer och med vardera en personlig suppleant. Mandattiden för samtliga är ett år. Dessa ska vara auktoriserade revisorer. Stämman ska vidare välja en lekmannarevisor med en personlig suppleant. Minst en auktoriserad revisor är skyldig att närvara vid stämman."
- Lag om medlemsbanker (1995:1570), kap. 7 b §§ 1-20.

Enligt stadgarna ska lekmannarevisorn således ha insikt i och erfarenhet av redovisning samt ekonomi- och förvaltningsfrågor. Om en lekmannarevisor anser sig sakna vissa kunskaper kan JAK och den valda revisorn komma överens om någon utbildning för att säkerställa att den valda lekmannarevisorn kan fullgöra sitt åtagande på bästa sätt. I Lag om medlemsbanker kapitel 7 b anges närmare förutsättningar beträffande behörighetsgrunder samt jävsfrågor som valberedningen måste beakta i samband med att den utarbetar sitt förslag till stämman om en kandidat till posten som lekmannarevisor.

En lekmannarevisor får, enligt Lag om medlemsbanker, vid granskningen inte anlita någon som inte är behörig att vara revisor. Om medlemsbanken har anställda personer eller delegater med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta bankens interna revision får lekmannarevisorn anlita dessa personer i den utsträckning det är förenligt med god revisionsd.

Antal revisorer

Enligt JAK Medlemsbanks stadgar väljs en lekmannarevisor av stämman, tillsammans med en ersättare om den ordinarie lekmannarevisorn inte kan fullfölja sitt arbete.

Samarbete med andra delar av JAK

Styrelsen ska ge lekmannarevisorn tillfälle att genomföra granskningen i den omfattning som lekmannarevisorn själv anser vara nödvändigt samt lämna de upplysningar och det biträde som lekmannarevisorn begär.

Lekmannarevisorn får inte lämna upplysningar till enskild medlem eller utomstående om sådana angelägenheter, som vederbörande har fått kännedom om när hen fullgör sitt uppdrag, om det kan vara till skada för banken.

En lekmannarevisor är skyldig att till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig nackdel för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild person/medlem. En lekmannarevisor är dessutom enligt lag skyldig att lämna yrkesrevisor och, om banken försatts i konkurs, konkursförvaltare de upplysningar som behövs om bankens angelägenheter.

Förberedelser inför föreningsstämma

Lekmannarevisorn ska till stämman ta fram en granskningsrapport enligt Lag om medlemsbanker (1995:1570), kap. 7 b § 6.

Stämman kan också ge särskilda uppdrag till lekmannarevisorn som rapporterar resultatet till kommande stämma.

7.5 NOMINERINGSKOMMITTÉN

Nomineringar till valberedningen och nomineringskommitté

Nomineringskommittén tar emot nomineringar till valberedning och nomineringskommitté från medlemmarna, och arbetar även aktivt för att hitta lämpliga kandidater. Nomineringskommittén ska se till att nomineringar till valberedningen uppfyller de krav som ställs på valberedningen (kap. 7.2 Valberedningen, stycket "Valbarhet") samt kontrollera att nomineringarna är korrekta enligt kap. 6.2 Nomineringar.

Nomineringskommittén ska sammanställa ett förslag på valberedning respektive nomineringskommitté som framläggs på föreningens årsstämma för beslut.

Valberedningens kompetens

Följande erfarenhetskriterier och kompetensområden ska alltid beaktas vid framtagande av kandidater till valberedningen i JAK Medlemsbank:

- JAKs ideologi
- Samarbetsförmåga
- Brett kontaktnät inom föreningen
- Personlig integritet
- Ej ha en pågående anställning, arvoderat uppdrag eller annat riksförtroendeuppdrag i JAK Medlemsbank,
- Kunskap om JAKs bankverksamhet, affärsstrategi, riskhantering, rättsliga ramar och krav m.m.
- Kunskaper i rekrytering, för att kunna identifiera, rekrytera och bedöma kandidater

Utse ersättare i valberedningen

Om antalet ledamöter i valberedningen under en mandatperiod skulle understiga tre, ska nomineringskommittén utse ersättare fram till och med nästa årsstämma.

8 Sekretessbestämmelser

Styrelseledamöter inklusive eventuell stf vd och personalrepresentanters suppleanter, revisorer med suppleanter, övriga förtroendevalda och lokalt aktiva samt anställda ska, då uppdrag påbörjas, underskriva en sekretess- och tystnadsförbindelse som även gäller efter det att uppdrag eller anställning upphört.

Förbindelsen innebär dels att enskilda förhållanden till banken inte får obehörigen röjas, dels att inte bankens interna angelägenheter får obehörigen röjas.

9 Bestämmelser om jäv och intressekonflikter

Medlem, revisor eller anställd, som är jävig i ett ärende får inte handlägga, närvara vid eller delta i beslut i sådant ärende. Blotta misstanken om att jäv föreligger ska leda till att berörd person avstår. Det åligger vederbörande att själv påtala jävssituationen och om hen inte gör det och någon annan känner till förhållandet, åligger det denne att begära en förklaring av den berörda personen Om ett styrelsebeslut eller motsvarande var beroende av någon som var jävig, är beslutet ogiltigt.

Eventuella jävsregler utöver de som angivits i lag kan fastställas av föreningsstämma.

Om en person under sin period som förtroendevald på riksnivå eller lokalt i en lokalavdelning får en anställning i JAK Medlemsbank ska personen avsäga sig sitt uppdrag senast dagen före första anställningsdagen. Undantagna från denna regel är vd och ställföreträdande vd (Lag om medlemsbanker (1995:1570)) samt de styrelsemedlemmar som är anställda på JAK Medlemsbank och omfattas av Lag om styrelserepresentation för de privatanställda (1987:1245).

Med *intressekonflikt* menas varje situation, där JAK Medlemsbank eller någon av dess medarbetare har ett annat intresse – ekonomiskt eller personligt – än medlemmens av resultatet av den tjänst som tillhandahålls medlemmen eller av den transaktion som genomförs för medlemmens räkning och att detta medför en väsentlig risk för att medlemmens intressen påverkas negativt.

JAK Medlemsbank ska upprätta ändamålsenliga rutiner för att alltid säkerställa att det görs en bedömning av vad som är bäst för medlemmen så att medlemmar, som använder våra tjänster, alltid behandlas korrekt.

10 Regler för arvoden och kostnadsersättningar för riksförtroendevalda

10.1 REGLER FÖR KOSTNADSERSÄTTNINGAR FÖR AV STÄMMAN UTSEDDA FÖRTROENDEVALDA

Resekostnadsersättning

Ersättning för utlägg för resa och eventuell parkering betalas ut mot kvitto, som bifogas reseräkningen. Mest praktiskt är dock att JAK faktureras direkt av biljettförsäljaren så att utlägg inte behöver göras. JAK anser att allmänna och miljövänliga kommunikationsmedel används i möjligaste mån. Vid användning av egen bil ersätts körd sträcka med av Skatteverket rekommenderad skattefri ersättning.

Dator och telefon, såväl mobil som stationär

Det arvode som föreslås av valberedningen inbegriper en schablonersättning om 200 kr per månad för användning av egen dator samt 100 kr per månad för användning av egen telefon.. Kan man visa att man haft större kostnad för JAKs räkning, har man rätt till ersättning för det.

För den som inte har tillgång till egen dator eller telefon kan JAK tillhandhålla detta mot att av stämman fastställt arvode minskas med ovan nämnda belopp.

Kost

Kost betalas av JAK när den ingår i mötesarrangemanget. Mat, fika, dryck, o.s.v. före eller efter ett möte, t.ex. under resa till och från ett styrelsemöte, bekostas inte av JAK.

Övriga kostnadsersättningar

Utlägg för logi, kontorsmateriel, kopiering, porto, etc. betalas ut mot kvitto på kostnaderna.

10.2 REGLER FÖR ARVODEN OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR VID LOKALT ARBETE

Ingen arvodering sker för lokalt arbete. Kostnadsersättning utgår i enlighet med lokalavdelningarnas respektive budget.